

ZPRÁVA O TRHU BRAMBOR

Vývoj cen:

CZV neprané 25 kg.....	4,14 Kč/kg
OOC neprané 25 kg	5,60 Kč/kg
Spotřebitelské ceny	9,31 Kč/kg

Obsah:

Komoditní zpravodajství.....	1
Trh konzumních brambor v ČR: CZV, OOC.....	2
Zahraniční obchod ČR	3
Trh konzumních brambor v Evropě	4
Aktuality.....	5

Komoditní zpravodajství Česká republika

Během uplynulého dvoutýdenního cyklu pokračoval na domácím trhu brambor pokles farmářských i spotřebitelských cen. Naopak ceny obchodníků posílily, i když jen mírně, v řadu několika haléřů. Vývoj počasí v posledních týdnech, kdy se střídaly bouřky a horné letní až tropické teploty kvalitě vyorávaných brambor moc nepřidává. Avšak výrobci i obchodníci očekávají lepší kvalitu u polopozdních odrůd a brambor k uskladnění, které bývají tradičně odolnější na tyto vlivy. S lepší kvalitou komodity by pak následně mohla posílit i cena.

Podle exkluzivního šetření TIS^{CR} byly konzumní brambory (balené ve 25 kg pytlích, neprané i volně) dodávány na trh v 33. a 34. týdnu roku 2009 takto:

CZV konzumních brambor 4,14 Kč/kg
(proti 32. týdnu 2009 pokles o 0,56 Kč/kg)
OOO konzumních brambor 5,60 Kč/kg
(proti 32. týdnu 2009 vzestup o 0,02 Kč/kg)

Podle šetření TIS^{CR} SZIF se ceny konzumních brambor pohybovaly od 2,20 do 9,50 Kč/kg (25 kg pytle, neprané i volně). Nejčastějšími odrůdami byla Impala, ale i Carrera, dále Marabel a Madelaine s cenami nejčastěji mezi 2,50 až 4,50 Kč/kg.

Obchodníci prodávali konzumní brambory za cenu (OOO) v rozsahu 3,50 – 8,00 Kč/kg, s nejčastějším zastoupením odrůd Marabel, Impala a Dali.

Spotřebitelské ceny se ve 32. týdnu 2009 podle oficiálního šetření ČSÚ dostaly na hodnotu 9,31 Kč/kg, takže se proti předchozímu období (30. týdnu 2009) snížily o 1,10 Kč/kg.

V uplynulém období se CZV proti 34. týdnu 2008 tentokrát ovšem snížily o 0,26 Kč/kg, SC v tomto období také klesly o 1,12 Kč/kg, naopak ceny obchodníků OOO se meziročně snížily mírně o 0,36 Kč/kg.

Evropská unie

Zatímco červenec, srpen a počátek září bývají velmi kritickým obdobím z hlediska sklizně brambor, současné podmínky a vývoj počasí naznačují, že sklizeň konzumních brambor a sadby v zemích EU-5 dosáhne úrovně přibližně 27,83 mil. t. Jedná se o předběžný odhad, který je o 0,7% vyšší, než byla loňská sklizeň. Lepší sklizně bude dosaženo především díky nárůstu sadbové plochy, meziročně o 2,1 %, naopak průměrný hektarový výnos zde klesl o 1,4 %. Průměrná cena farmářů z této oblasti by měla být lehce nad loňským průměrem, tedy 119 EUR/t (loni 113,9 EUR/t).

Ve **Francii** posílily týdenní kvotace brambor na trzích z oblastí severu a Picardie u komodity kalibrace 40/70 mm z původních 155 EUR/t (k 2.7. 09) na hodnotu 160 EUR/t (k 9. 7. a 16.7. 09). Podobně o 5 EUR/t posílily hlízy kalibrace 50/75 mm ve stejném období ze 165 EUR/t na konečných 170 EUR/t. Pro srovnání před rokem končila kvotace k 2.7. 08 na hodnotě 300 EUR/t, respektive 280 EUR/t u menších hlíz (40/70 mm).

V **Rakousku** trpěli farmáři, podobně jako v ČR, rozmary počasí. Koncem června a na počátku července časté přeháňky přerušovaly plynulost vyorávek a na trhu tak vznikl mírný deficit domácích raných brambor. Přesto se cena producentů dostala v Dolním Rakousku ke 30.6. 09 na 200 EUR/t, později klesla na 150 EUR/t (ke 3.7. 2009).

Španělsko očekává podle prvních odhadů mírný nárůst celkové produkce brambor proti minulé sezóně o 4,4 %, absolutně 2,469 mil. t komodity, loni to bylo 2,365 mil. t. Průměrný hektarový výnos stoupl o 3,6 % z 27,8 t/ha (2008) na letošních 28,8 t/ha. Přitom sadbová plocha se zvýšila jen nepatrně, o 0,6 % na úroveň 85,628 tis. ha.

TIS^{CR} SZIF

Ceny zemědělských výrobců konzumních brambor; sklizeň 2008

Období zjištění ceny 34. týden 2009

Kč/kg

Odrůda	Varný typ	Úprava	Balení	CZV Min.	CZV Max.	Průměr	Změna ±
AGÁTA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,10	4,50	4,03	-0,42
CARRERA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	8,00	5,56	-0,26
DALI	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,20	3,50	2,73	-
FINKA	AB	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,45	3,60	3,52	-0,68
IMPALA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,10	9,50	5,21	-0,14
MADELAINE	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,50	4,00	3,28	-
MARABEL	BA-B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,50	4,50	3,30	-0,62
ROSARA	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,20	6,00	3,57	-0,30
SECURA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,20	3,80	2,83	-0,67
OSTATNÍ	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	2,20	9,50	4,23	-0,47
LOUPANÉ – balené v PE a přepravka			vakuované	10,00	16,00	13,97	-0,45

Poznámka: 1) Brambory v 25 kg pytlích i poloklecích. CZV=ceny zemědělských výrobců (bez dopravy a DPH)

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Obchodní odbytové ceny - konzumní brambory; sklizeň 2008

Období zjištění ceny 34. týden 2009

Kč/kg

Odrůda	Varný typ	Úprava	Balení	OOC Min.	OOC Max.	Průměr	Změna ±
ADÉLA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,60	5,00	4,73	0,00
ADORA	B-BC	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	5,00	7,90	6,35	-0,14
DALI	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	6,00	8,00	6,70	0,87
FINKA	AB	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	5,10	6,80	5,77	-0,16
IMPALA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,90	8,00	5,69	0,06
MAGDA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,90	5,10	5,00	0,27
MARABEL	BA-B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,50	8,00	5,33	-0,17
PRESTO	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	6,00	8,00	6,95	-
ROSARA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,80	8,00	5,20	-
OSTATNÍ	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,50	8,00	5,64	0,06
LOUPANÉ – balené v PE a přepravka			vakuované	12,00	19,90	15,09	-0,36

Poznámka: 1) Brambory v 25 kg pytlích i poloklecích, u Nových brambor je velikost balení 1-25 kg. OOC = Obchodní odbytové ceny (bez dopravy a DPH)

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Průměrné spotřebitelské ceny konzumních brambor v jednotlivých krajích ČR

Ceny zjištěné v období končícím k uvedenému datu vydání bez rozdílu odrůdy, balení, tržní úpravy a typu obchodu

Kč/kg

Ukazatel	týden	Praha	Stč.	Jihoč.	Plzeň.	Karl.	Úst.	Lib.	Kvh.	Par.	Vys.	Jihom.	Olm.	Zln.	Mor-sl.	ČR
Konzumní brambory	23.	15,92	17,85	16,01	16,81	12,80	16,91	18,07	16,67	15,42	16,42	14,72	14,44	14,09	14,68	15,77
	25.	14,83	14,81	15,34	14,78	11,40	14,68	15,07	12,57	13,92	14,15	14,08	13,98	13,42	11,55	13,90
	28.	11,90	11,71	12,26	11,68	12,27	12,09	11,82	10,41	11,50	12,66	12,15	12,48	11,97	10,51	11,81
	30.	10,89	10,55	9,76	10,64	7,82	10,41	10,57	9,58	10,35	10,76	10,92	11,98	11,05	10,42	10,41
	32.	9,48	8,97	8,46	9,64	8,83	8,86	8,77	8,34	9,08	9,59	10,01	10,76	10,21	9,30	9,31

Poznámka: Stč. - Středočeský, Jihoč. - Jihočeský, Plzeň. - Plzeňský, Karl. - Karlovarský, Úst. - Ústecký, Lib. - Liberecký, Kvh. - Královéhradecký, Par. - Pardubický, Vys. - Kraj Vysočina, Jihom. - Jihomoravský, Olm. - Olomoucký, Zln. - Zlínský, Mor-sl. - Moravskoslezský; Pramen: ČSÚ

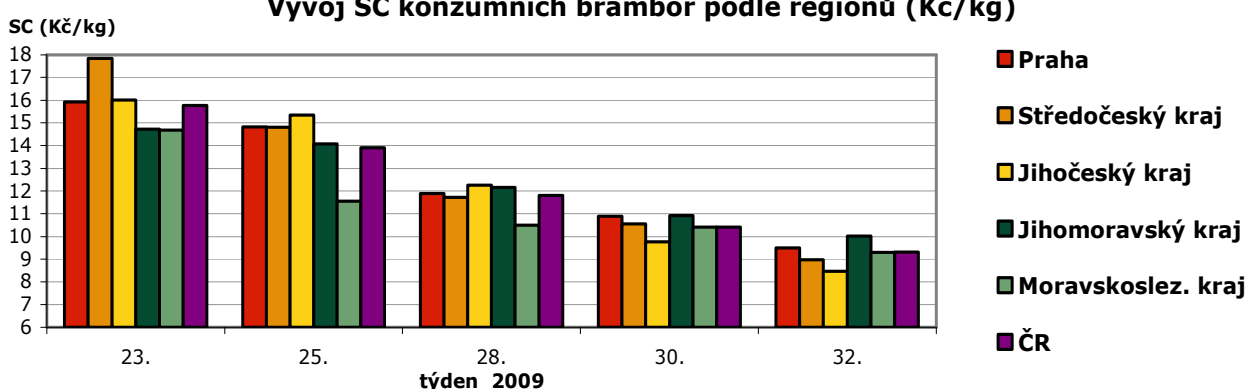

Porovnání průměrných cen konzumních brambor raných v ČR podle šetření TIS^{ČR} Kč/kg

Období Marketingový rok	Ceny zemědělských výrobců (CZV)		Obchodní odbytové ceny (OOC)	
	2009/2010	2008/2009	2009/2010	2008/2009
26. týden 09	5,56	4,65	6,49	8,33
28. týden 09	5,83	4,25	6,25	7,61
30. týden 09	4,62	4,35	5,97	6,77
32. týden 09	4,70	4,46	5,58	6,50
34. týden 09	4,14	4,40	5,60	5,96

Poznámka: Ceny konzumních brambor bez rozdílu odrůdy, balení a tržní úpravy. CZV a OOC jsou uváděny bez DPH a nákladů na dopravu
Pramen: TIS^{ČR} SZIF

Vývoj SC konzumních brambor podle regionů (Kč/kg)

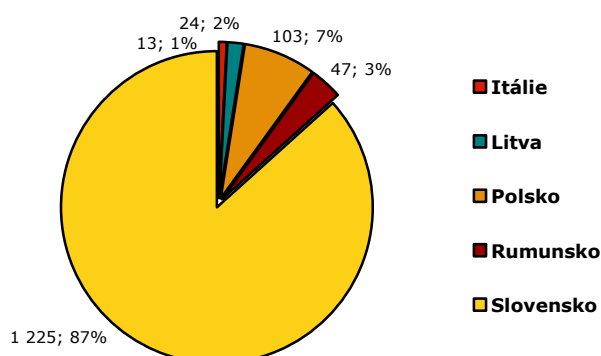

Pramen: TIS^{ČR} SZIF, ČSÚ

Zahraniční obchod ČR – vývoz raných a konzumních brambor v období 1.-30.6. 2009

Během měsíce červen 2009 bylo z ČR podle oficiálních údajů ČSÚ **vyvezeno celkem 1 413 t raných brambor (KN 0701 9050)**. Z tohoto objemu byl největší díl (1 225 t; 87 %) vyvezen na Slovensko. Jde tedy v tomto období o absolutní většinu exportu. Druhá pozice – připadla s přibližně 7% vývozu Polsku (103 t). Situaci dokresluje dolní graf.

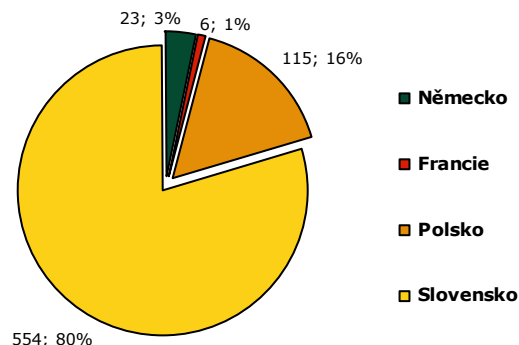
Vývoz raných brambor
období: VII 2009 (t,%);
celkový vývoz (KN 0701 9050) 1 413,1 t

Pramen: TIS^{ČR} SZIF, ČSÚ

Pravý dolní graf zohledňuje rozložení **exportu konzumních brambor (KN 0701 9090) v období červen 2009**. Jednoznačný prim zde zaujímá opět Slovensko (80 %), absolutně 554 t komodity. Druhá pozice připadá Polsku (16 %), 115 t brambor a třetí je Německo (3 %; 23 t brambor). Podrobnější informace o rozložení exportu v tomto období uvádí graf níže.

Vývoz konzumních brambor
období: VII 2009 (t,%);
celkový vývoz KN 0701 9090 = 697,4 t

Slovensko

Týdenní nákupní ceny konzumních brambor v roce 2009

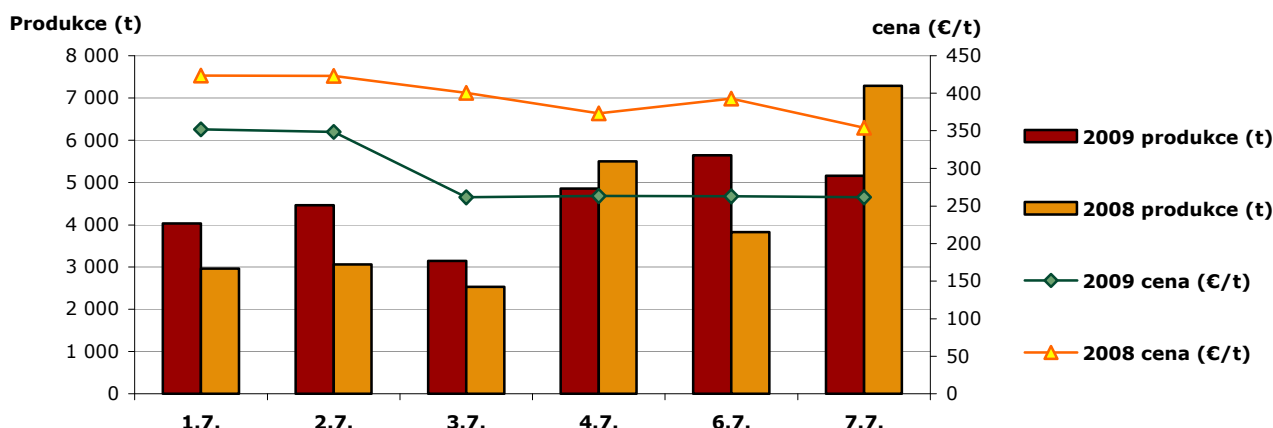
SKK/kg; EUR/100 kg

Období/odrůda	PRINCES	MILVA	Min. cena ^A	Brambory celkem SKK/1kg	Brambory celk. €/100 kg	Max. cena ^A
19. týden 09	17,24	16,74	13,20	5,22	17,34	20,92
20. týden 09	-	-	11,00	4,47	14,84	21,58
21. týden 09	-	-	11,00	4,81	15,97	20,92
22. týden 09	-	-	13,28	4,82	15,99	17,48
24. týden 09	ADORA	IMPALA	23,00	7,91	26,25	30,00
26. týden 09	25,11	-	18,00	7,39	24,54	33,00
27. týden 09	20,37	23,30	16,00	6,49	21,54	33,00
28. týden 09	18,84	19,17	16,00	5,54	18,37	33,00
červen 09 ^B	25,45	28,61	13,28	7,34	24,36	35,00
červenec 09 ^B	19,46	18,02	13,00	5,25	17,42	33,00

Poznámka: 25 kg balení; Přepočet na € konverzním kurzem 1 € = 30,126 SKK; A = od 1.1.2009 uvádí ATIS ceny v EUR/100 kg v souvislosti s přechodem Slovenska na společnou Evropskou měnu; B = průměrné hodnoty za celý měsíc 2009
Pramen: PPA – ATIS Bratislava

Německo

Vývoj průměrných denních cen farmářů a objem vyorávek

Pramen: www.agrimis.net, zpracoval TIS^{ČR} SZIF

Mezinárodně integrovaný tržní IS zemí SVE

EUR/100 kg

Země	Albánie	Estonsko	Lotyšsko	Litva	Rumunsko	Srbsko	Slovensko	ČR
22. týden 09	-	20,45	-	17,33	47,64	-	15,99	14,98
23. týden 09	-	20,45	-	18,78	53,60	-	-	14,94
24. týden 09	-	20,45	-	18,78	53,60	-	-	18,21
25. týden 09	-	-	-	19,48	53,60	-	24,38	18,43
26. týden 09	-	-	-	40,48	52,98	-	24,54	21,27
27. týden 09	-	-	30,77	27,50	49,64	-	-	21,35
28. týden 09	-	-	-	20,97	31,93	-	18,37	22,45
29. týden 09	-	-	18,64	18,82	31,97	-	-	17,79

Poznámka: uvedené ceny jsou průměrné ceny producentů v jednotlivých zemích;
Pramen: International Market Data Exchange – AGRIMIS, Německo

Polsko

Velkoobchodní ceny brambor na trhu k 11.8. – 13.8. 2009

PLN/kg

Trh Polsko	Bronisze		Lublin		Poznaň		Sandomierz		Zielona Góra		Elbląg	
	13.8.2009		11.8.2009		12.8.2009		13.8.2009		12.8.2009		12.8.2009	
	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
Konz. brambory	0,30	0,60	0,40	0,50	0,33	0,47	0,40	0,50	0,53	0,60	0,50	0,63

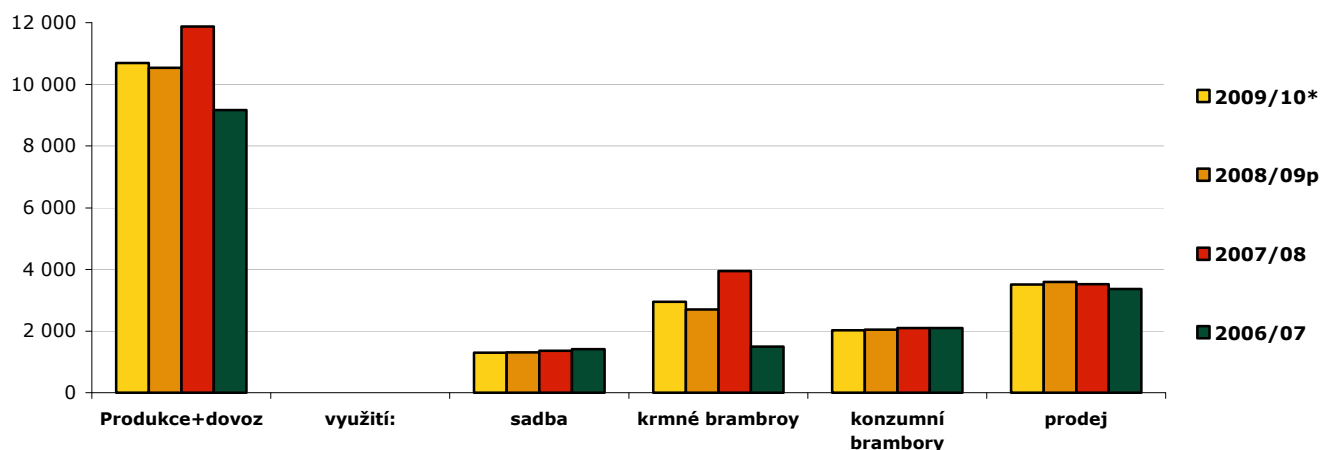
Pramen: www.minrol.gov.pl – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi;

Polsko

objem
brambor (tis.

Bilance brambor v Polsku (tis. t)

Pramen: Potato Markets monthly

Šlechtění brambor v USA na resistenci vůči hádátku *Meloidogyne chitwoodi*

Američtí vědci šlechtí brambory na genetickou resistenci vůči jednomu z nejhorších škůdců brambor - hádátku kolumbijskému (*Meloidogyne chitwoodi*).

I přes svou mikroskopickou velikost má hádátka kolumbijské (*Meloidogyne chitwoodi*) potenciál působit obrovské ztráty - cca 40 milionů dolarů - vyžíráním chodbiček v hlízách brambor. Ale tato úroveň ztrát pravděpodobně nenastane díky fumigantům, které pěstitelé nyní používají v nákladech cca 20 milionů dolarů ročně.

Při hledání alternativ k používání chemických fumigantů testuje americká výzkumná organizace Agricultural Research Service (ARS) a spolupracující vědci v polních pokusech šlechtění nové červenohnědé linie brambor, která přirozeně odolává těmto škůdcům.

Komerční odrůdy vyšlechtěné z linie PA99N82-4 by byly první brambory s resistencí nejen vůči hádátce kolumbijskému, ale také vůči hádátce *Meloidogyne hapla* a hádátce *Meloidogyne incognita*, sdělil genetik

Chuck Brown, který pracuje ve výzkumné jednotce Vegetable and Forage Crops Research Unit ARS v Prosser ve státě Washington. Linie PA99N82 také odolává virové chorobě CRS (corky ringspot) způsobované virem TRV (tobacco rattle virus), která je přenášena hádátkou rodu *Paratrachodus* spp. and *Trichodorus* spp. a způsobuje nevzhledné skvrny v hlízách. Tato choroba je také potlačována fumigací půdy.

Hádátka kolumbijské je problematické na pacifickém severozápadě, kde jsou pěstovány dvě třetiny amerických brambor a na Floridě. Ačkoliv fumigace půdy před sázením potlačuje počet hádátek, tato praktika není levná a s použitím určitých chemikálií stojí 300 dolarů na akr. Může také poškozovat necílové organismy včetně prospěšného hmyzu žijícího v půdě.

Ale genetická resistance zakončuje tento boj. Ale přimět tuto resistenci, aby fungovala, není snadné.

pokračování na str. 6

Pramen: www.agronavigator.cz

Chorvatsko

Ceny brambor na tržnicích vybraných měst – 32.týden 2009 (od 3.8.2009 do 9.8.2009)

HRK/kg

Br. konzum	Čakovec	Metković	Osijek	Rijeka	Split	Záhřeb	Chorvatsko
min.	2,00	2,00	2,30	2,50	2,50	2,00	2,00
max.	3,00	3,00	2,30	3,50	4,00	3,00	4,00
průměr	2,50	2,50	2,30	3,00	3,00	2,25	2,62

Pramen: www.tisup.mps.hr

Šlechtění brambor v USA na resistenci vůči hád'átku *Meloidogyne chitwoodi*

dokončení ze str. 5

Protože resistance u amerických pěstovaných brambor chybí, Brown a kolegové použili kolekci planých druhů v genetické bance brambor při ARS U.S. Potato Genebank ve Sturgeon Bay ve státě Wisconsin. Pečlivý průzkum tohoto materiálu ukázal, že nejvíce resistantní je druh *Solanum bulbocastaneum*.

Problémem je, že planý druh a kultivovaný brambor jsou chromozomálně nekompatibilní. Proto se výzkumníci uchýlili k „přemostění“, technice, která slučuje společně buňky druhu *Solanum bulbocastaneum* a kultivaru a přinutí DNA obou, aby se spojily. Pak byly dodány stimulanty, které indukovaly buňky, aby se staly klíčovými rostlinami. Za několik let výzkumníci použili zpětné křížení, aby eliminovali nežádoucí charakteristiky, jako např. drobné hlízy a nevalnou chuť z resistantních rostlin, které vytvořili.

Kromě technik konvenčního šlechtění rostlin použili biotechnologické metody včetně markerů DNA spojených genem brambor *Solanum bulbocastaneum* pro resistenci – R_{Mc1(blb)}. Normálně je úroveň

resistance determinována inokulováním rostlin pěstovaných v nádobách hád'átky, čekáním 7 týdnů a odstraněním a mytím kořenů kořenů tak, aby mohla být spočítána vajíčka škůdce.

Je to pracný a časově náročný proces. Ale s technologií markerů může být listová tkáň rychle analyzována na genetickou evidenci přítomnosti genu R_{Mc1(blb)}. Schopnost určit v čase jednoho dne, které rostliny jsou resistantní, je velmi užitečná.

Dosud celý proces k dnešku trval 20 let a spolupracovalo v něm těsně mnoho vědců – výzkumník ARS Lin-Hai Zhang, vědec Hassan Mojtahedi z university Washington State University a John Helgersen z ARS.

Linie PA99N82-4, špička tohoto intenzivního úsilí, je ve svém třetím roce polních pokusů. Kromě testů ve státech Washington, Oregon a Idaho v rámci programu Tri-State Potato Breeding Program je hodnocena také v Kalifornii a Texasu. Ještě dva roky testování uplyne, než tato linie bude uvedena pro vývoj komerčních odrůd.

Pramen: www.agronavigator.cz

Kurzy devizového trhu – Česká národní banka – platnost od 20.8. 2009

1 EUR – 25,585 Kč 1 DKK – 3,437 Kč 100 HUF – 9,421 Kč 1 PLN – 6,162 Kč 1 GBP – 29,618 Kč

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí samostatného
odd. agrární informatiky

tel.: 222 871 577
fax: 222 871 536
e-mail: materna@szif.cz

Komoditní manager

Ing. Jiří Očenášek

tel.: 222 871 849
fax: 222 871 536
e-mail: ocenasek@szif.cz

Rozmnožování nebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS ČR SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS ČR SZIF